

3. Бакуменко В., Попов С. Парадигма інноваційного розвитку суспільства: сучасні концепції реформування публічного управління. *Ефективність державного управління : збірник наукових праць*. 2015. Вип. 43. № 1. С. 21–27.

4. Болотіна Є. В., Нікітенко А. В. Сучасні західні концепції управління та моделі публічного адміністрування. *Економічний вісник Донбасу*.– 2017.– №1. – С.96-100.

5. Лахижа М. Діджиталізація в Україні : поняття, проблеми, перспективи та завдання публічного управління. *МАУП. Науковий вісник : державне управління*. 2020. Т. 2. № 4. С. 202–210

Abstract: *Models of public management based on the theory of public choice and management theory are considered. Peculiarities of modern public administration, which are related to innovations and reforms, with the processes of decentralization in Ukraine, were studied, and conclusions were drawn regarding the peculiarities of modern public administration.*

Key words: *bureaucracy, public administration, new approach, theory, principles, decentralization*

Науковий керівник:

Галунець Н.І.,

старший викладач

кафедри публічного управління та адміністрування

і міжнародної економіки,

Миколаївський національний аграрний університет

УДК 338.3

АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ТРЕНДІВ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Кертичак Валентин Миколайович,

аспірант першого року навчання спеціальності 051 Економіка

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Анотація: *у роботі розглянуті основні тренди розвитку аграрного сектору країни. Проаналізовано основні виклики які постали в аграрному секторі України за останній рік.*

Ключові слова: *аграрне виробництво, тренди, урожай, енергоносії*

Аграрний сектор є життєво важливим видом економічної діяльності, що визначає рівень, якість життя населення, соціально-економічне становище і

продовольчу безпеку країни. Саме тому аграрний сектор як основний виробник продовольчих ресурсів перебуває під особливою увагою суспільства та держави. Проте, нестабільність глобальної економічної системи, з одного боку, та формування нового технологічного укладу з іншого, значно загострюють проблеми функціонування ефективної моделі аграрної економіки, яка б могла адекватно реагувати на ці виклики.

Дослідженнями стану вітчизняного аграрного сектору займалися такі вітчизняні вчені П.І. Гайдуцький, А.С. Даниленко, В.Я. Месель-Веселяк, П.Т. Саблук, М.М. Федоров та ін. Проте питання щодо ефективного розвитку та перспектив аграрного сектору не втрачають своєї актуальності.

Аналізуючи стан і перспективи подальшого розвитку аграрного сектору країни можна виокремити такі тренди. По-перше аграрний сектор України до початку воєнних дій генерував 15% ВВП та 40% експортної виручки держави. За даними проведеного ФАО [1] (Продовольчою та сільськогосподарською організацією ООН) дослідження, під час якого було опитано 5230 сільських домогосподарств, кожне четверте суттєво скоротило чи зупинило сільгоспвиробництво через війну. Відсоток тим вищий, чим ближче до зони бойових дій – у прифронтових областях він сягає 38%.

Також домогосподарства, зайняті у сфері АПК, найбільше постраждали від зниження доходів. Якщо в середньому по країні про скорочення доходів говорять 55% домогосподарств, то серед аграріїв таких 91% у Сумській області, 86% – у Донецькій та 75% – у Харківській [2].

По-друге в осінню посівну під урожай-2023 було засіяно на 40% менше площ, ніж роком раніше, при цьому з недотриманням усіх можливих термінів і технологій. Перше зумовила надзвичайно несприятлива погода, а економія на технологіях була вимушеною через дефіцит оборотних коштів. Аналогічне просідання прогнозується і навесні, коли сільгоспвиробники сіятимуть яру групу. Найбільше падіння очікується в сегменті дорогих у виробництві та дешевих на виході продовольчих культур – пшениці, ячменю, а також кукурудзи.

По-третє проблеми з енергоносіями. Елеватори – дуже енергоємні підприємства. А для 2023 року це загрозна характеристика через перебої з енергопостачанням. Використання генераторів, яке повсюдно рятує малий бізнес, у випадку великих сховищ не є панацеєю. Надто дорого. Усе це ставить власника зерна перед нелегким вибором: втратити якість або зберігати як слід, але нарощувати витрати, які навряд чи вдасться компенсувати. Подібні проблеми й у інших підприємств галузі. Так, у молочному тваринництві використання дизельних генераторів призводить до зростання частки електроенергії у собівартості продукції у п'ять разів.

Четверте. Більшість агрохолдингів із топ-20 увійшли у війну, маючи величезне кредитне навантаження. Наприклад, у агрохолдингу «Кернел» повномасштабне вторгнення збіглося з піком циклу оборотного капіталу. Компанія мала найвищий сезонний (та історичний) рівень боргу в розмірі \$1,9 млрд і рекордно високі товарні запаси на суму \$0,9 млрд. На 30 червня 2022

року показник становив \$1,5 млрд, що означає відношення чистого боргу до EBITDA у 6,8 разів і є найвищим показником в історії компанії [3].

Оскільки експорт був заблокований, а внутрішній попит знизився, то у всіх компаній виникли проблеми з ліквідністю обслуговування боргу. Зовнішній кредитний ринок для українських корпорацій закритий. Вихід – переговори з кредиторами, відстрочка або реструктуризація, чому, швидше за все, буде присвячений рік, що настав.

Отже, аграрна політика повинна спрямовуватись на врахування інтересів усіх товаровиробників, забезпечення стійкого розвитку сільських територій й підвищення рівня життя населення, охорону природних ресурсів, включаючи надмірний антропогенний вплив на довкілля, що відповідатиме вимогам концепції сталого розвитку.

Тому, одним із важливих чинником розвитку аграрного сектора є підтримка з боку держави, пом'якшення впливу дестабілізуючих чинників на траєкторію стабільного зростання галузі та забезпечення конкурентних переваг продукції сільського господарства.

Список використаних джерел

1. FAO. URL : <https://www.fao.org/home/en>
2. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Агрохолдинг Кернел. URL: <https://www.kernel.ua/ua/>
4. Месель-Веселяк В.Я., Федоров М.М. Стратегічні напрями розвитку аграрного сектору економіки України. Економіка АПК. 2016. No 6. С. 37-48.

Abstract: *The main trends in the development of the agricultural sector of the country are considered in the work. The main challenges that have arisen in the agricultural sector of Ukraine over the last year have been analyzed.*

Key words: *agricultural production, trends, harvest, energy resources.*

Науковий керівник:

Христенко О.А.

канд.екон. наук, доцент,

доцент кафедри економіки підприємств,

Миколаївський національний аграрний університет